

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	
Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde met betrekking tot de criteria voor een accreditatie van een beroepskwalificatie als verpleegkundige met speciale expertise in de beoordeling en behandeling van pijn.	Avis du Conseil national de l'art infirmier fixant les critères d'agrément autorisant les praticiens de l'Art Infirmier à se prévaloir de la qualification professionnelle particulière d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur.	
NRV/2013/ADVIES-1	15-01-2013	CNAI/2013/AVIS-1

service public fédéral
**SANTE PUBLIQUE,
SECURITE DE LA CHAINE ALIMENTAIRE
ET ENVIRONNEMENT**

federale overheidsdienst
**VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU**

NRV/2013/ADVIES-

CNAI/2013/AVIS-

15-01-2013

Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde tot vaststelling van de criteria voor erkenning waarbij de beoefenaars van de verpleegkunde gemachtigd worden zich te beroepen op de bijzondere beroepsbekwaamheid van verpleegkundige met een bijzondere deskundigheid in de evaluatie en behandeling van pijn.

De Nationale Raad voor Verpleegkunde vindt het noodzakelijk om een specifieke opleiding te erkennen voor verpleegkundigen die werkzaam zijn in gespecialiseerde structuren voor de behandeling en de evaluatie van pijn. Het functieprofiel en de vaardigheden moeten voldoen aan de eisen van het volgend KB.

Gelet op het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, inzonderheid op artikel 35sexies;

Avis du Conseil National de l'Art Infirmier fixant les critères d'agrément autorisant les praticiens de l'Art Infirmier à se prévaloir de la qualification professionnelle particulière d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur.

Le Conseil national de l'art infirmier ayant pris connaissance de la nécessité de reconnaître une formation spécifique pour les infirmiers qui travaillent dans des structures spécifiquement dédiées au traitement de la douleur ainsi que du profil de fonction et de compétences de ces infirmiers, estime qu'une qualification professionnelle particulière d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur, doit leur être octroyée à condition qu'ils répondent aux conditions reprises dans le projet d'AR ci-dessous.

Vu l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé, notamment l'article 35sexies;

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	
Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde met betrekking tot de criteria voor een accreditatie van een beroepsqualificatie als verpleegkundige met speciale expertise in de beoordeling en behandeling van pijn.	Avis du Conseil national de l'art infirmier fixant les critères d'agrément autorisant les praticiens de l'Art Infirmier à se prévaloir de la qualification professionnelle particulière d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur.	
NRV/2013/ADVIES-1	15-01-2013	CNAI/2013/AVIS-1

Gelet op het koninklijk besluit van 27 september 2006 houdende de lijst van bijzondere beroepstitels en bijzondere beroepsbekwaamheden voor de beoefenaars van de verpleegkunde, met inzonderheid op het artikel **XXX.**;

Gelet op het bijgevoegde functie- en competentieprofiel

Gelet op het advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde, gegeven op **XXX**;

Gelet op het advies van de Inspecteur van Financiën, gegeven op **xx/yy/zzzz**;

Gelet op de akkoordbevinding van Onze Minister van Begroting, gegeven op **xx/yy/zzzz**;

Gelet op het advies van de Raad van State nr. **aabbcc**, gegeven op **xx/yy/zzzz**;

Hoofdstuk I. - Algemene bepalingen.

Artikel 1. Voor de toepassing van dit advies wordt verstaan onder de Erkenningscommissie; de Erkenningscommissie van de Nationale Raad voor Verpleegkunde, zoals omschreven in artikel 21septiesdecies, § 1, tweede lid, van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen.

Hoofdstuk II. - Criteria voor het verkrijgen van de erkenning als verpleegkundige met een bijzondere deskundigheid in de evaluatie en behandeling van pijn

Art. 2. Wie erkend wenst te worden om zich op de bijzondere beroepsbekwaamheid in de evaluatie en behandeling van pijn te kunnen beroepen:

Vu l'arrêté royal du 27 septembre 2006 établissant la liste des titres professionnels particuliers et des qualifications professionnelles particulières pour les praticiens de l'art infirmier, notamment l'article **XXX.**;

Vu le profil de fonction et de compétence ci-joint;

Vu l'avis du Conseil National de l'Art Infirmier, donné le **XXX**;

Vu l'avis de l'Inspecteur des Finances, donné le **xx/yy/zzzz**;

Vu l'accord de Notre Ministre du Budget, donné le **xx/yy/zzzz**;

Vu l'avis du Conseil d'Etat n° **aabbcc**, donné le **xx/yy/zzzz**;

Chapitre Ier. - Dispositions générales.

Article 1er. Pour l'application du présent avis, il faut entendre par la Commission d'Agrément; la Commission d'agrément du Conseil National de l'Art Infirmier telle que décrite par l'article 21septiesdecies, § 1, deuxième alinéa, de l'arrêté royal n° 78 du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé.

Chapitre II. - Critères d'obtention de l'agrément d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur

Art. 2. Toute personne désirant être agréée aux fins de pouvoir se prévaloir de la qualification professionnelle particulière en évaluation et traitement de la douleur :

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	
<i>Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde met betrekking tot de criteria voor een accreditatie van een beroepskwalificatie als verpleegkundige met speciale expertise in de beoordeling en behandeling van pijn.</i>	<i>Avis du Conseil national de l'art infirmier fixant les critères d'agrément autorisant les praticiens de l'Art Infirmier à se prévaloir de la qualification professionnelle particulière d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur.</i>	
NRV/2013/ADVIES-1	15-01-2013	CNAI/2013/AVIS-1

- is houder van, het diploma, de graad, of de titel van het brevet of van gegradeerde verpleger, verpleegster, Bachelor in de verpleegkunde, verpleger, verpleegster of de houder van het "diploma in de verpleegkunde", en;
- heeft met vrucht een aanvullende opleiding in de evaluatie en behandeling van pijn gevolgd die beantwoordt aan de vereisten vermeld in artikel 3;

Art. 3. De in artikel 2 bedoelde aanvullende opleiding omvat een theoretisch gedeelte van minstens 150 effectieve uren, in de drie onderstaande domeinen en een praktijkstage van 50 uur bij patiënten met pijn onder toezicht van een verpleegkundige met een bijzondere deskundigheid in de evaluatie en behandeling van pijn.

1° Verpleegkundige wetenschap:
Systematische verpleegkundige benadering van de persoon met pijn: principes en oefeningen:

- Somatische, psychische, functionele en sociale aspecten van de verpleegkundige zorg bij de evaluatie en behandeling van pijn
- Multidimensionele evaluatie van pijn, met behulp van gevalideerde pijnmeetinstrumenten
- Toedienen en evalueren van medicamenteuze en niet-medicamenteuze pijnbehandeling
- Rehabilitatie en gezondheidsopvoeding rond pijnbeleving, pijnzorg en kwaliteit van leven
- Preventie van zorggerelateerde pijn of pijn die optreedt tijdens de pijnlijke procedures

- est porteuse du diplôme, du grade ou du titre d'infirmier breveté ou gradué, ou de Bachelier en soins infirmiers, d'infirmier, d'infirmier(e) ou porteuse du « diplôme en soins infirmiers », et ;

- a suivi avec fruit une formation complémentaire en évaluation et traitement de la douleur répondant aux exigences mentionnées à l'article 3;

Art. 3. La formation complémentaire visée à l'article 2 comprend une partie théorique d'au moins 150 heures effectives, dans les trois domaines mentionnés ci-dessous et une partie pratique de 50 heures auprès de patients douloureux sous la supervision d'un infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur.

1° Sciences infirmier(e)s :
Approche infirmière systématique de la personne présentant des douleurs : principes et exercices :

- Aspects somatiques, psychologiques, fonctionnels et sociaux des soins infirmiers en évaluation et traitement de la douleur
- Evaluation multidimensionnelle des douleurs, à l'aide d'outils validés
- Administration, évaluation des traitements antalgiques médicamenteux et non médicamenteux
- Réadaptation, éducation à la santé et gestion de la douleur et de la qualité de vie
- Prévention des douleurs liées aux soins ou lors d'actes douloureux

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	
Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde met betrekking tot de criteria voor een accreditatie van een beroepskwalificatie als verpleegkundige met speciale expertise in de beoordeling en behandeling van pijn.	Avis du Conseil national de l'art infirmier fixant les critères d'agrément autorisant les praticiens de l'Art Infirmier à se prévaloir de la qualification professionnelle particulière d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur.	
NRV/2013/ADVIES-1	15-01-2013	CNAI/2013/AVIS-1

- Deontologie en ethiek
  - Gebruik van wetenschappelijke kennis en evidence based nursing (EBN) in de praktijk
  - Gebruik van apparatuur en materiaal voor specifieke pijnbehandelingstechnieken
- 2° Biomedische wetenschappen:
- Anatomie en fysiologie van pijn
  - Pathologie en therapie van pijnproblemen
  - Farmacologie
  - Epidemiologie van pijn
- 3° Sociale en menswetenschappen:
- Sociaal-economische, spirituele, en culturele aspecten bij de zorg voor de personen met pijn
  - Wetgeving en gezondheidsbeleid met betrekking tot pijnzorg
  - Psychologie toegepast op de persoon met pijn
  - Communicatie met en de relatie tussen zorgverlener, het multidisciplinaire team en patiënt en zijn familie
  - Sociale en financiële steun
  - Motivationale gespreksvoering en patiënten voorlichting en opvoeding
- Déontologie et éthique
  - Utilisation des données probantes dans la pratique (EBN)
  - Appareillage et matériel utilisés pour les techniques spécifiques antalgiques
- 2° Sciences biomédicales :
- Anatomo-physiologie des douleurs
  - Pathologies et thérapeutiques des problèmes douloureux
  - Pharmacologie
  - Épidémiologie de la douleur
- 3° Sciences sociales et humaines :
- Aspects socio économiques, spirituels, et culturels de la prise en charge des personnes douloureuses
  - Législation et politique de santé en matière de gestion des soins aux personnes douloureuses
  - Psychologie appliquée à la personne douloureuse
  - Communication et relation entre soignant, équipe multidisciplinaire et patient et sa famille
  - Soutien social et financier
  - Education thérapeutique et Entretien motivationnel

Hoofdstuk III. - Voorwaarden om de bijzondere beroepsbekwaamheid van verpleegkundige met een bijzondere deskundigheid in de evaluatie en behandeling van pijn te behouden.

Art. 4. De bijzondere beroepsbekwaamheid

Chapitre III. - Conditions de maintien de la qualification professionnelle particulière d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur

Art. 4. La qualification professionnelle

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	
Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde met betrekking tot de criteria voor een accreditatie van een beroepsqualificatie als verpleegkundige met speciale expertise in de beoordeling en behandeling van pijn.	Avis du Conseil national de l'art infirmier fixant les critères d'agrément autorisant les praticiens de l'Art Infirmier à se prévaloir de la qualification professionnelle particulière d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur.	
NRV/2013/ADVIES-1	15-01-2013	CNAI/2013/AVIS-1

van verpleegkundige met een bijzondere deskundigheid in evaluatie en behandeling van pijn wordt toegekend voor onbepaalde duur, maar het behoud ervan is aan voorwaarden onderworpen:

1°. De verpleegkundige volgt een permanente vorming met betrekking tot de evaluatie en behandeling van pijn teneinde de verpleegkundige zorg te kunnen verstrekken overeenkomstig de huidige evolutie van de verpleegkundige wetenschap en aldus zijn kennis en bekwaamheid te onderhouden en te ontwikkelen in de drie domeinen waarvan sprake in artikel 3.

Deze permanente vorming moet minstens 60 effectieve uren per periode van 4 jaar omvatten.

2°. De verpleegkundige heeft gedurende de afgelopen vier jaar minimum 1500 effectieve uren gewerkt in een pijndienst (acute pijndienst en/of multidisciplinairpijncentrum) en/of in een zorgdomein specifiek gericht naar mensen met pijn

Art. 5. De documenten die aantonen dat de permanente vorming is gevolgd en dat de verpleegkunde is uitgeoefend in een erkende pijndienst en/of in zorgdomein specifiek gericht naar mensen met pijn, worden door de houder van de bijzondere beroepsbekwaamheid van verpleegkundige met een bijzondere deskundigheid in de evaluatie en behandeling van pijn gedurende 4 jaar bewaard. Deze elementen kunnen te allen tijde worden meegedeeld op verzoek van de Erkenningscommissie of van de persoon die met de controle van het dossier van de betrokken verpleegkundige is belast.

particulière d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur est octroyée pour une durée indéterminée, mais son maintien est soumis à conditions:

1°. L'infirmier suit une formation permanente relative à l'évaluation et au traitement de la douleur afin de pouvoir dispenser les soins infirmiers conformément à l'évolution actuelle de la science infirmier(e) et ainsi de développer et d'entretenir ses connaissances et compétences dans les trois domaines dont question à l'art. 3.

Cette formation permanente doit comporter au minimum 60 heures effectives par période de 4 ans.

2°. L'infirmier a effectivement presté un minimum de 1500 heures au cours des quatre dernières années dans un centre de douleur agréé (douleur aigue, et/ou centre multidisciplinaire) et/ou dans un domaine de soins spécifiquement orienté vers les personnes présentant des douleurs.

Art. 5. Les documents justifiant du suivi de la formation permanente et de l'exercice de l'art infirmier dans un centre de douleur agréé ou dans un domaine de soins spécifiquement orientés aux personnes présentant des douleurs, sont conservés par le porteur de la qualification professionnelle particulière d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur pendant 4 ans. Ces éléments sont, à tout instant, susceptibles d'être communiqués à la demande de la Commission d'agrément ou de la personne chargée du contrôle du dossier de l'infirmier concerné.

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	
Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde met betrekking tot de criteria voor een accreditatie van een beroepskwalificatie als verpleegkundige met speciale expertise in de beoordeling en behandeling van pijn.	Avis du Conseil national de l'art infirmier fixant les critères d'agrément autorisant les praticiens de l'Art Infirmier à se prévaloir de la qualification professionnelle particulière d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur.	
NRV/2013/ADVIES-1	15-01-2013	CNAI/2013/AVIS-1

Hoofdstuk IV. - Voorwaarden om de bijzondere beroepsbekwaamheid van verpleegkundige met een bijzondere deskundigheid in de evaluatie en behandeling van pijn opnieuw te verkrijgen.

Art.6. Wie de bijzondere beroepsbekwaamheid wenst terug te krijgen moet een aanvraag indienen en aan de volgende voorwaarden beantwoorden:

- in de periode van 48 maanden voorafgaand aan de datum van indienen van de aanvraag moet zij de permanente vorming in de evaluatie en behandeling van pijn gevuld hebben, die voor het behoud van de bijzondere beroepsbekwaamheid wordt geëist, en;
- in dezelfde periode moet zij eveneens 20 procent bijkomende uren permanente vorming (theoretisch en/of praktijkstage) in de evaluatie en behandeling van pijn gevuld hebben;
- de permanente vorming, die geëist wordt om de bijzondere beroepsbekwaamheid terug te krijgen, moet aan de bepalingen van artikel 4, punt 1° van dit advies beantwoorden.

Chapitre IV. - Conditions pour recouvrer la qualification professionnelle particulière d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur

Art. 6. Toute personne souhaitant recouvrer la qualification professionnelle particulière doit introduire une demande et répondre aux conditions suivantes :

- dans la période de 48 mois précédent la date de d'introduction de la demande, elle doit avoir suivi la formation permanente en évaluation et traitement de la douleur qui est exigée pour le maintien de la qualification professionnelle particulière, et ;
- dans la même période, elle doit également avoir suivi 20 pour cent d'heures supplémentaires de formation permanente théorique et/ou pratique en évaluation et traitement de la douleur ;
- la formation permanente, qui est exigée pour recouvrer la qualification professionnelle particulière, doit répondre aux dispositions de l'article 4, point 1° de cet avis.

Hoofdstuk V. - Overgangsbepalingen.

Art. 7. In afwijking van artikel 2 kan de houder van, het diploma, de graad, het brevet of de titel van gegradeerde verpleger, verpleegster, Bachelor in de verpleegkunde, verpleger, verpleegster of de houder van het diploma in de verpleegkunde erkend worden om zich op de bijzondere beroepsbekwaamheid van verpleegkundige met een bijzondere deskundigheid in de evaluatie en behandeling van pijn te beroepen, op voorwaarde dat hij beantwoordt aan volgende voorwaarden:

- de functie van verpleegkundige in een acute pijndienst verbonden in een erkend multidisciplinair pijncentrum, in een team met algologische functie uitgeoefend hebben

Chapitre V. - Dispositions transitoires.

Art. 7. Par dérogation à l'article 2, le porteur du diplôme, du grade, du brevet ou du titre d'infirmier gradué, d'infirmier(e) graduée, de Bachelier en soins infirmiers, d'infirmier, d'infirmier(e) ou porteuse du «diplôme en soins infirmiers» peut être agréé pour se prévaloir de la qualification professionnelle particulière d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur pour autant qu'il réponde aux conditions suivantes:

- il a exercé sa fonction d'infirmier dans un service de douleurs aigues, un centre multidisciplinaire agréé, au sein d'une équipe exerçant la fonction algologique, pendant au

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER	
<i>Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde met betrekking tot de criteria voor een accreditatie van een beroepskwalificatie als verpleegkundige met speciale expertise in de beoordeling en behandeling van pijn.</i>	<i>Avis du Conseil national de l'art infirmier fixant les critères d'agrément autorisant les praticiens de l'Art Infirmier à se prévaloir de la qualification professionnelle particulière d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur.</i>	
NRV/2013/ADVIES-1	15-01-2013	CNAI/2013/AVIS-1

gedurende minstens twee jaar voltijsd equivalent tijdens de afgelopen 5 jaar op het moment van publicatie van dit advies.

- het bewijs leveren dat hij met vrucht een erkende en gestructureerde opleiding heeft gevolgd van minimum 50 effectieve uren in de domeinen die in artikel 3 opgenomen zijn. 45 uur opleiding moet gevolgd zijn in de 5 jaar vóór de aanvraag niet later dan 2 jaar na de inwerkingtreding van dit advies
- zijn schriftelijke aanvraag bij de Erkenningscommissie ingediend hebben om van de overgangsmaatregelen te genieten, ten laatste 2 jaar na het in werking treden van dit advies.

moins deux ans équivalent temps plein au cours des 5 dernières années au moment de la publication du présent arrêté ;

- il fournit la preuve qu'il a suivi avec fruit une formation reconnue et structurée de minimum 50 heures effectives dans les domaines repris à l'article 3. Quarante cinq (45) heures de formation doivent avoir été suivies au cours des 5 années précédant la demande et au plus tard, 2 ans après l'entrée en vigueur du présent arrêté ;
- il introduit sa demande écrite auprès de la Commission d'agrément pour bénéficier des mesures transitoires et être agréé au plus tard 2 ans après l'entrée en vigueur du présent arrêté.

NATIONALE RAAD VOOR VERPLEEGKUNDE	CONSEIL NATIONAL DE L'ART INFIRMIER
Advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde met betrekking tot de criteria voor een accreditatie van een beroepskwalificatie als verpleegkundige met speciale expertise in de beoordeling en behandeling van pijn.	Avis du Conseil national de l'art infirmier fixant les critères d'agrément autorisant les praticiens de l'Art Infirmier à se prévaloir de la qualification professionnelle particulière d'infirmier ayant une expertise particulière en évaluation et traitement de la douleur.
NRV/2013/ADVIES-1	15-01-2013
	CNAI/2013/AVIS-1

Hoofdstuk VI. - Slotbepaling

Art. 8. Dit advies treedt in werking #A# na zijn publicatie in het Belgische Staatsblad.

Chapitre VI. - Disposition finale

Art. 8. Le présent arrêté entre en vigueur #A# après sa publication au Moniteur belge.

AM Solé

*Voorzitster van de Nationale Raad
voor Verpleegkunde.*

*Présidente du Conseil national
de l'art infirmier.*